

člověk ví, že kvůli hříchu z dobré cesty uhýbá,
v návratu mu ale brání přirozená záliba.

A že také člověk jsem a hříšný namouvěru,
převelice miloval jsem mnohou Evy dceru;
zkoušet věci nemusí být proti desateru:
poznám dobré, poznám špatné, a nejlepší beru.

KTERAK SE ARCIKNĚZ ZAMILOVAL

Tak se stalo, že mé srdce jedna paní zajala,
a k mé velké radosti ta láska dobře začala:
vždy mě vlídně oslovila, vždy se mile usmála,
jiného mi nedopřála, ani o to nestála.

Byla dáma ve všem všudy, nejskvělejší ze všech dam,
ani jednou nestalo se, že bych s ní byl chvíli sám:
v jejím domě nevěří se příliš mužským návštěvám,
dají na ně větší pozor nežli židé na svůj chrám.

Hedvábem a samým zlatem vyšívatí uměla,
oplývala všemi statky, byla klidná, veselá,
poslušná a opatrná, měla mravy anděla:
ať je peníz sebevětší, na ni dojem nedělá.

Napsal jsem jí v písničce, jak převelice ji mám rád,
a má známá poslice jí měla píseň odevzdat;
říká se však o ctných dámách a platí to napořád:
nechtějí-li přijmout dárek, nebudou ti děkovat.

Poslyšte, co moudrá dáma poslici mé na to praví:
„Mnohé ženy naletěly, namlouvačko, na tvé zprávy,
a že vím, jak pochodily, dám si pozor na své mravy:
jsem jak liška, která kdysi učila se z cizí hlavy.“

PŘÍKLAD O TOM, JAK PŘIŠLA ZVÍŘATA NAVŠTÍVIT NEMOCNĚHO LVA

Prý jednou lev onemocněl, a protože zůstal sám,
příběhly ho navštívití houfy zvěře ze všech stran:

lva to velmi potěšilo, bolest byla hned tatam
a zvířata zajásala, neboť to byl jejich pán.

Že mu chtěla posloužit a ještě víc ho rozebrat,
pozvala ho, aby s nimi poobědval tentokrát;
a když se ho otázala, koho by si snědl rád,
poručil jim zabít býka, aby nikdo neměl hlad.

Vlk měl jídlo rozdělit, lev si to tak zamlul.
Dělil tak, že svému králi vnitřnosti jen přisunul,
zato k sobě krásné maso, porci jako světa půl;
obrátil se potom na lva: „Požehnej nám, pane, stůl.“

Nechal jsem ti jemné droby, protože jsi churavý
a po nich se tvoje tělo posílí a zotaví;
mně a druhým plané maso neuškodí na zdraví.“

Lev se velmi rozezřel, vždyť nemocnému vytráví,
i napřáhl nad stůl pracku, aby jídlo posvětil,
ale místo požehnání praštil vlka ze všech sil,
až mu ucho utrhl, a tak ho ztrestal za ten díl.

Býka potom rozdělití kmotře lišce poručil.

Jak ze strachu před svým pánem, tak z veliké chytrosti
paní liška rozhodla se, že lva masem uhostí,
zatímco všem ostatním dá jenom býčí vnitřnosti.
Vládce zvířat podivil se nad liščinou bystrostí:

„Jak moudře a spravedlivě vedete si s dělením!
Kdo vás, kmotra, obeznámil s tímto krásným uměním?“
Liška řekla: „O té práci všechno z vlčí hlavy vím,
na ní jsem se naučila, i co nesmím, i co smím.“

A proto ti povídám, ty zlomyslná babice,
chraň se víckrát za mnou přijít jako jeho poslice,
nebo poznáš na své kůži požehnání od lvice!
Kdo je moudrý, poučí se z cizí škody nejvíce.“

A jak říká Ježíš Kristus, že se časem odhalí
všechny věci, kteréžto se tajily a skrývaly,
tak i moje tajné plány do řečí se dostaly
a mou paní potom doma stokrát více hlídali.

Od té chvíle nestalo se, že bych ji byl uhlídal;
jenom jednou vzkázala mi, abych pro ni verše psal

podal jim k té posunčině takovéto vysvětlení:
„Řekl jsem, že Bůh je jeden; na to Říman prsty třemi
řekl, že je trojjediný, v třech osobách obsažený.

Řekl jsem, že všechno všudy v božích rukou leží;
nato správně ukázal, že Bůh to pevně střeží.
Vida, že jim známo je, oč v náboženství běží,
usoudil jsem, že jim práva právem přináležejí.“

Zeptali se chrapouna, co dověděl se od soka:
„Ukázal mi ukazovák, že mě píchne do oka!
Járku, to si mám dát líbit? Od tohohle otroka?
Hrozně jsem se rozčilil a šel jsem na něj zdivoka.

Řekl jsem, že dvěma prsty vyrazím mu oči
a zároveň palcem zuby: jen ať mi sem vkročí!
On mi na to odpověděl, že jak na mě skočí,
dá mi facku, až se mi z ní hlava pootočí.

Já jsem řekl, že mu za to vrazím jednu pěstí,
takovou, že přivedu ho třeba do neštěstí.
Vida, že by nepochodil jen tak bez bolesti,
raději si přestal troufat, kde by neměl štěstí.“

Proto říká průpovídka, chytrou bábou vyzkoušená:
„Není žádných špatných slov, jen slova špatně vyložená.“
Sám uvidíš, že jsou dobrá, jsou-li dobře pochopena:
dobře chápej knihu mou a nemine tě krásná žena.

Nemyslí si, že mé žerty jsou hrubosti z ulice,
ale snaž se jemně chápat, jak svou knihu složil jsem:
špatné znát a dobře psát a utajit co nejvíce
do půvabných slov dovede jeden básník z tisíce.

Volavek je všude dost, však vajec tolik nebývá,
nový krejčí ještě neví, jak se správně zašívá;
neboj se, že *Pravá láska* mohla by být bláznivá:
dokážu, jak rozumné je všechno, co ti zazpívá.

Mé sepsání ke všem mluví, s jedním každým rozpráví:
jeho moudrost pochopí, kdo moudří jsou a hloubaví,
a ti mladí lehkovážní ať svou hloupost napraví;
šťasten, kdo si vybere to nejlepší, co kniha ví.

A že smysl *Pravé lásky* zatím ukrytý je,

snaž se vyčíst jeho stopu z každé historie:
až tvůj rozum zachytí jej nebo poodkryje,
nebudeš mým slovům láti ani haněti je.

Co se bude falešně zdát, velkou pravdu odhalí,
a co bude krásně zpívat, nakonec tě ošálí;
ať jsou slova zlá či dobrá, dávej pozor na škály,
podle nich ať kniha dojde pohany či pochvaly.

Já kniha mám s instrumenty jedno živobyťi,
v jaké škále naladíš mě, tak ti budu zníti,
co chceš slyšet, to si ze mne musíš vylouditi:
budeš-li to se mnou umět, vždycky prospějí ti.

ZDE SE VYPRÁVÍ O TOUZE PO DRUHÉM POHLAVÍ, KTERÁ JE V PŘIROZENOSTI LIDÍ I JINÝCH TVORŮ

Aristoteles to říká a má pravdu, páni:
svět pracuje o dvou věcech: za prvé si shání
stravu, kterou potřebuje pro své zachování,
a za druhé s libou družkou libé obcování.

Být to moje vlastní slova, mnohému se znelíbí;
říká to však slavný mudrc, a proto mám alibi.
O výroku filozofa netřeba mít pochyby,
neboť jeho moudré řeči věčný základ nechybí
a lze jasně dokázat, že mudrc pravdu šíří:
lidé stejně jako ptáci, zvířata a štíři
k tomu, aby byli v páru, stále znovu míří,
jenže člověk ze všech tvorů nejvíce v tom hýří.

Říkám člověk mnohem víc, než příroda kdy směla,
neboť ta jen v jisté době spáruje se celá,
ale člověk nerozumný bez míry to dělá,
vždy se smí a touží oddat bláznivostí těla.

Oheň touží po popelu, stále pod ním přebývá,
čím víc popel rozhrabuješ, tím více se zahřívá: